

FILOSOFIA I TERROR

Des de fa aproximadament 10 anys, l'any 2012, vaig començar a llegir textos de supervivents dels camps de concentració nazis i soviètics. Al cap d'unes quantes lectures, vaig considerar que valia la pena dur a terme una reflexió filosòfica sobre aquests testimonis. Li vaig comentar al catedràtic de filosofia de la UB (Universitat de Barcelona) Josep Ma. Esquirol, que em va animar a tirar endavant la proposta. D'aquí va néixer aquest projecte investigador que porta per títol 'Filosofia i terror'.

En una primera etapa em vaig dedicar bàsicament a recopilar material, basat sobretot en lectures de testimonis dels camps de concentració, en alguns llibres d'història sobre els camps i el lectures filosòfiques seleccionades. He aconseguit reunir molt material com a resultat d'aquestes lectures. Aquest material, que no és ni molt menys exhaustiu, constitueix la base del projecte.

El projecte no estava predeterminat, sinó que s'ha anat construint conforme anava elaborant els manuscrits. El resultat s'ha concretat, fins al moment present, en tres obres, la primera de les quals va ser publicada el febrer de 2020 (*Testimonis sense veu*, Eumo editorial, Vic). Aquest és el seu contingut:

Comprendre el terror és comprendre'ns

1. Testimonis del terror

Testimonis per atzar

Sentiment de culpabilitat

Responsabilitat de testimoniar

Memòria i oblit

Dir l'inefable

Desencís

2. Una reflexió filosòfica sobre els testimonis del terror

3. La veritat del testimoni: veritat històrica i veritat estètica

Coda

Bibliografia

El segon text porta per títol: *Filosofía y terror II. Memorias de la Necrópolis*. El contingut és el següent:

1.	PERSPECTIVAS.....	3
2.	UNTERMENSCHEN.....	10
3.	EL VAGÓN DE BIRKENAU.....	74
4.	MEMORIAS DE LA NECRÓPOLIS.....	104
5.	DIE ARBEIT MACHT FREI.....	162
6.	TUMBAS EN EL AIRE Y "OSSA HUMILIATA".....	207
7.	SEÑORES DE LA VIDA Y DE LA MUERTE.....	257
8.	LOS MANUSCRITOS NO ARDEN.....	302
9.	SI ESTO ES UN HOMBRE.....	351
10.	SAMARITANOS.....	430
11.	NARRAR EL TERROR.....	469

En aquests moments estic treballant en un tercer volum, que està força avançat. El títol és: *Filosofía y terror III. Culpa y responsabilidad*. El contingut és el següent:

1. Crimen y castigo

2. Culpa y responsabilidad

Responsabilidad de los gobiernos

Las palabras y los silencios de las Iglesias

Entre la ingenuidad y la responsabilidad: Los consejos judíos

URSS: La denuncia como *modus vivendi*

La memoria silenciada

La acusación muda de las víctimas y la responsabilidad de los vivos

3. Venganza, justicia, perdón

Venganza humana, demasiado humana

Dudosa justicia

Difícil perdón

4. El camino de Ulises y el camino de Abraham

Tinc previstos dos volums més, que encara están per dissenyar. El que seria el quart volum portaria per títol: *El hombre nuevo del socialismo y la raza pura del nazismo*; en aquest volum està previst abordar l'origen i l'estructura del terror. Finalment, el cinquè i últim volum tractaria de *La memòria i l'esperança*.

Josep Hereu